

«Նոր ժամանակի կրթությունում» ՀԿ

*ՀԵՐԹԱԿԱՆ ԱՏԵՍՏԱՎՈՐՄԱՆ ԵՆԹԱԿԱ
ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԻ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ
ԴԱՍԸՆԹԱՑ*

***ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ
ԱՇԽԱՏԱՆՔ***

*ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅԱՆ ԹԵՄԱ` Ուսուցման անհատական և տարբերակված
մոտեցումները տարրական, հիմնական և ավագ դպրոցում*

ԱՌԱՐԿԱՆ` Ֆիզիկա

ՀԵՏԱԶՈՏՈՂ ՈՒՍՈՒՑԻՉ`

Սուսաննա Եփրեմյան

*ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆ` «ՀՀ Արարատի մարզի
Խաչփարի միջնակարգ դպրոց» ՊՈԱԿ*

Երևան 2022

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. Հետազոտվող նյութի հիմնական հարցը, խնդիրը -----	3
2. Ներածություն -----	4
3. Հետազոտական համատեքստ-----	6
4. Հետազոտական ընթացք-----	11
5. Գործնական համատեքստ-----	12
6. Տվյալների մշակում և վերլուծություն-----	13
7. Եզրակացություն-----	15
8. Գրականություն-----	16

Հետազոտվող թեմայի հիմնական հարցը .

Ինչո՞ւ է ուսուցման անհատական և տարբերակված մոտեցումները կարևոր կիրառել տարրական , հիմնական և ավագ դպրոցում

Հետազոտման խնդիրը

Գրագետ և ճիշտ մոտեցման, մեթոդական աշխատանքների միջոցով ստեղծել նպաստավոր պայմաններ տարբերակված և անհատական ուսուցման գործընթացը ապահովելու համար

Հետազոտման նպատակը

Տարբերակված և անհատական ուսուցման նպատակն է ընդհանուր կրթության բովանդակության յուրացման գործընթացում յուրաքանչյուր աշակերտի համար ապահովել պայմաններ՝ նրա ընդունակությունների, հետաքրքրությունների, ճանաչողական պահանջմունքների բավարարման զարգացման համար, դիտարկել տարբեր տարբերակված առաջադրանքների ազդեցությունը սովորողների մտավոր գործունեության ձևավորման վրա:

Ներածություն

Մարդիկ տարբեր են, դա բնական է, և այդ տարբերությունն էլ ցանկացած հասարակություն դարձնում է ավելի հարուստ, և, հետևաբար, այն պետք է իր արտացոլումը գտնի նաև դպրոցում; Դպրոցները պետք է ապահովեն բոլոր երեխաների մասնակցությունը՝ օգտագործելով տարբեր մոտեցումներ, այդ թվում՝ անհատական և տարբերակված:

Անհատական մոտեցման սկզբունքի էությունը կրթական գործընթացում ուսանողների անհատական բնութագրերը հաշվի առնելն է, որպեսզի ակտիվորեն կառավարեն նրանց մտավոր և ֆիզիկական կարողությունների զարգացումը: Անհատական մոտեցումը ներառում է ուսանողների համակողմանի ուսումնասիրություն և մանկավարժական ազդեցության համապատասխան միջոցառումների մշակում՝ հաշվի առնելով բացահայտված հատկանիշները: Անհատական մոտեցումը կարևոր հոգեբանական և մանկավարժական սկզբունք է, որը հաշվի է առնում յուրաքանչյուր երեխայի անհատական առանձնահատկությունները:

Տարբերակված ուսուցման նպատակն է ընդհանուր կրթության բովանդակության յուրացման գործընթացում յուրաքանչյուր աշակերտի համար ապահովել պայմաններ՝ նրա ընդունակությունների, հետաքրքրությունների, ճանաչողական պահանջմունքների բավարարման զարգացման համար: Տարբերակված ուսուցումը թույլ է տալիս ուսումնական պրոցեսը կազմակերպել՝ հաշվի առնելով անձի անհատական առանձնահատկությունները: Այն ապահովում է բոլոր աշակերտների կողմից կրթության բովանդակության յուրացումը: Այդ տիպի կրթության կազմակերպման դեպքում սովորողների յուրաքանչյուր խումբ, որոնք ունեն նման անհատական առանձնահատկություններ, գնում են իրենց ճանապարհով:

Տարբերակումը բնորոշվում է սովորողների այնպիսի խմբերի ստեղծումով, որտեղ գործունեության նպատակը, բովանդակությունը, մեթոդները, ձևերն ու արդյունքները տարբերվում են: Տարբերակված ուսումնառությունը միևնույն բովանդակությունը մատուցելիս տարբեր ռազմավարությունների և բազմաստիճան առաջադրանքների կիրառումն է՝ հաշվի առնելով յուրաքանչյուր աշակերտի կարողությունների մակարդակը: Տարբերակված ուսուցման գործունեության մեջ բոլոր սովորողները աշխատում են նույն գործունեության վրա, բայց գործողությունը տարբերվում է՝ կախված ունակության մակարդակից: Տարբերակված ուսուցումը հնարավորություն է տալիս աշակերտին որոշել, թե ուսումնական նյութի յուրացումը ո՞ր մակարդակում կարող է յուրացնել: Մակայն անհրաժեշտ պայման է, որ այն չպետք է ցածր լինի պարտադիր նվազագույն մակարդակից, և ուսուցիչը ուսումնական նյութը պետք է ներկայացնի առավելագույն մակարդակով: Եթե մի աշակերտ ցանկանում է առարկան ուսումնասիրել նվազագույն մակարդակով, իսկ մյուսն՝ առավելագույն,

ապա այդ հնարավորությունը նա պետք է ստանա: Այսպիսով, տարբերակումը հաշվի է առնում ոչ միայն աշակերտների ինտելեկտուալ ընդունակությունները, այլև հետաքրքրությունները: Տարբերակված մոտեցումը անհրաժեշտ է դառնում ոչ միայն թույլ սովորողների առաջադիմությունը բարձրացնելու, այլև ուժեղ աշակերտներին զարգացնելու նպատակով:

ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՏԵՔՍ

Ուսուցչի գերակա նպատակներից է աշակերտների առավելագույն ներգրավվածության ապահովումը դասապրոցեսին: Ներգրավվածության բարձրացումը ուսուցիչներից պահանջում է դասի ընթացքում տարբեր մեթոդների, ռազմավարությունների կիրառում: Այդպիսի մեթոդներից է անհատական և տարբերակման մոտեցումները, որն ըստ բազմաթիվ հետազոտողների հանդիսանում է արդյունավետ դասավանդման կարևորագույն բաղադրիչներից մեկը: Տարբերակումը կիրառելի է դառնում այն պատճառով, որ դասարանում առկա աշակերտները նույնը չեն իրենց կարողութուններով և գիտելիքներով: Տարբերակված ուսումնառությունը միևնույն բովանդակությունը մատուցելիս տարբեր ռազմավարությունների և բազմաստիճան առաջադրանքների կիրառումն է՝ հաշվի առնելով յուրաքանչյուր աշակերտի կարողությունների մակարդակը: Տարբերակումն ուսուցչից պահանջում է մշտական պատրաստվածություն, ծրագրավորված քայլեր և քրտնաջան աշխատանք: Ինչպես նշել է հոդվածագրերից մեկը, անհատական տարբերություններին արձագանքելն ըստ երևույթին, ուսուցչական դերի ամենաբարդ ոլորտներից է և լուրջ վերաբերմունքի պարագայում մարտահրավերների տեղիք է տալու ողջ կարիերայի ընթացքում (Brooks, V and Bills, 2012): Տարբերակումը ստիպում է ուսուցչին ուսումնական ծրագրի կատարողականի մասին մտածելուց իր մտածողությունը տեղափոխել սովորողների անհատական կրթական կարիքները բավարարելուն: Տարբերակված ուսուցումն իրականացվում է 3 հիմնական փուլերով.

1. ճանաչել յուրաքանչյուր սովորողի անհատական առանձնահատկությունները, կարողությունները
2. խմբավորել սովորողներին ըստ իրենց անհատական առանձնահատկությունների և հետաքրքրությունների շրջանակի
3. տարբերակել յուրաքանչյուր խմբի ուսումնական գործընթացը, ըստ՝ ուսումնառության ոճի.:

Տարբերակման գաղափարը նոր չէ կրթության ոլորտում: Այն կիրառվում է այն պատճառով, որ աշակերտները տարբեր են և ունեն տարբեր կրթական կարիքներ:

Յուրաքանչյուր դասարանում սովորում են աշակերտներ, որոնք տարբեր են իրենց զարգացվածության մակարդակով, գիտելիքներով, առարկայի նկատմամբ ունեցած վերաբերմունքով: Նրանք տարբեր հարթություններում են նաև այն պատճառով, որ նախկինում հաճախել են տարբեր դպրոցներ, կամ նույն առարկան սովորել են տարբեր դասարաններում, ունեն մտածողության տարբեր ձևեր, հոգեբանական և մշակութային տարբերություններ: Շնորհիվ տարբերակման, յուրաքանչյուր սովորող պետք է հնարավորություն ստանա առաջադիմել իր ներուժի չափով: Այդ գործընթացում կարևոր է այն, թե ինչքանով է ուսուցիչը ծանոթ աշակերտների գիտելիքներին, նրանց անձնային հատկանիշներին, ուսումնառության մեջ առկա դժվարություններին և ուսումնառության ոճերին: Ուսուցիչը պետք է բացահայտի աշակերտի ուսումնառության ընթացքում դրսևորվող հետաքրքրությունները և դրանք հոգուտ աշակերտի օգտագործելու եղանակները: Տարբերակված ուսուցման արդյունավետությունը մեծապես կախված է ձևավորող գնահատումից, որն ուսուցչին հնարավորություն է ընձեռում հասկանալու, թե ուսումնառության որ մակարդակում է գտնվում աշակերտը և գործողությունների ինչպիսի ռազմավարություն կամ օժանդակություն է անհրաժեշտ այն բարելավելու համար: Այդ պատճառով տարբերակումը և գնահատումը փոխկապակցված գործընթացներ են (Brooks, V and Bills, 2012): Տարբերակումը սովորողին պետք է հնարավորություն ընձեռի բարձրացնել ներգրավվածությունը և դասի ավարտին գրանցել առաջընթաց: Այն ենթադրում է աշակերտների տրոհում խմբերի, ընդ որում նույն խմբում աշակերտներին պետք է միավորի ունեցած գիտելիքի, կարողությունների նմանությունը: Խմբերի միջև եղած տարբերությունները պետք է իմաստավորված լինեն կրթական տեսանկյունից: Ուսուցիչը պետք է հստակեցնի յուրաքանչյուր խմբի կրթական կարիքները և պատասխանատու է բոլոր խմբերին տարբերակված դասավանդում ապահովելու համար, ընդ որում բոլոր խմբերին ներկայացվում են նույն նպատակները, որոնք դրված են ամբողջ դասարանի առջև: Այստեղ ուսուցչի համար առաջնային է պլանավորել ոչ թե ինչ սովորեցնել, այլ ինչպես սովորեցնել՝ ուշադրությունը դասավանդելուց տեղափոխելով դեպի ուսումնառություն: Կանոններից մեկը, որը պետք է գործի, դա այսպես ասած 80- 20 կանոնն է: Հիմնականում, երբ կատարվում էր առաջադրանքով տարբերակում՝ հին ձևով,

ուսուցիչը կատարում էր աշխատանքի 80 % -ը, իսկ աշակերտները 20%-ը: Պետք է փնտրել ուղիներ, որոնց դեպքում աշակերտները կկարողանան ինքնուրույն կատարել առաջադրանքի առնվազն 80 % -ը , իսկ ուսուցիչները ոչ ավելի, քան 20%-ը: Այս դեպքում բարձրանում է աշակերտների ներգրավվածության աստիճանը, նրանք դառնում են ավելի ինքնուրույն և ինքնավստահ: (McNamara,1999, p. 31): Հմուտ տարբերակումը բխում է ուսումնառության կատարելագործման համար անհրաժեշտ գործողությունների հավաստի հայտորոշումից, այդ իսկ պատճառով տարբերակումը և գնահատումը դիտարկվում են որպես փոխկապակցված զուգադիր երևույթներ: Երեխայի ուսումնառության հանգամանալից պատկերը ստանալու լավագույն եղանակը ձևավորող գնահատումն է : Գնահատումն օգնում է ուսուցչին հասկանալու, թե ուսումնառության որ կետում է գտնվում աշակերտը տվյալ պահին և որոշելու հետագա քայլերը. ինչպիսի՞ փորձառությունը, օժանդակությունը կամ մարտահրավերը կօգնեն նրանց առաջընթաց գրանցել: Գնահատումից ստացած տեղեկատվությունը գործողությունների հիմք է հանդիսանում, այդ իսկ պատճառով տարբերակումը և գնահատումը խիստ փոխկապակցված գործընթացներ են: Տարբերակումը ռազմավարությունների համակարգ է, որի նպատակն է համոզվել, որ յուրաքանչյուր աշակերտ դասից հեռանում է ուսումնառության մեջ մի քայլ առաջ կատարած. գիտի ավելին, ավելի խորն է ընկալում, վստահաբար կիրառում է հմտությունները և ուզում է սովորել ավելին: Տարբերակում՝ ըստ առաջադրանքի. Աշակերտներն օգտագործում են նույն ռեսուրսները, սակայն կատարում են տարբեր առաջադրանքներ՝

- Տարբերակում՝ ըստ ռեսուրսի

Աշակերտները կատարում են նման առաջադրանքներ, սակայն օգտագործում են տարբեր ռեսուրսներ

- Տարբերակում՝ ըստ ժամանակի

Տրվում են նույն առաջադրանքները, սակայն առաջադրանքի կատարման համար տարբեր ժամանակահատվածներ: Ցանկացած հաջորդող առաջադրանք պետք է լինի նպատակային և գրավիչ, որպեսզի խթանի աշխատանքի արագ ավարտը:

- Տարբերակում՝ ըստ օժանդակության

Աշակերտներ առաջադրանքները սկսելու համար օգնության կարիք կունենան դասի սկզբում, մյուսները՝ ժամանակ առ ժամանակ, իսկ որոշներն էլ ամբողջ դասի ընթացքում:

• Տարբերակում՝ ըստ արդյունքի

Տարբերակված մոտեցումներն անհրաժեշտ են աշակերտներին մոտիվացնելու, ուսուցումը հետաքրքիր ու մասնակցային դարձնելու համար: Հարց ու պատասխանը, նյութը վերհիշելը, վարժանքները, ուսուցչի բացատրական խոսքը այսօր էլ կարևոր են ու անհրաժեշտ ուսուցման համար: Բացի այդ՝ ինտերակտիվ ուսուցումն ունի որոշակի ռիսկեր, որոնք անտեսել չի կարելի:

Դրական կողմեր

- Ներգրավված են բոլորը (հատկապես թույլ աշակերտներին)
- Բարձր մակարդակով աշակերտը բարդ բաների վրա կաշխատի
- Ինքնագնահատում
- Ընկերոջը օգնելու ունակությունների ձևավորումներ
- Ինքնադրսևորման հնարավորություն
- Մոտիվացիայի բարձրացում
- Կարողությունների դրսևորում
- Յուրաքանչյուրը սովորում/աշխատում է ինքնուրույն
- Ուսուցիչը հնարավորություն է ստանում օգնել թույլ սովորողին, ուշադրություն դարձնել ուժեղին
- Առաջանում է հնարավորություն ավելի արդյունավետ աշխատել թույլ սովորողների հետ
- Ուժեղ աշակերտները հնարավորություն են ստանում արագ առաջ շարժվել և խորացնել գիտելիքը
- Ուժեղ սովորողները հաստատակամ են դառնում իրենց ունակությունների մեջ, թույլ սովորողները հնարավորություն են ստանում ուսումնական հաջողություն գրանցել, ձերբազատվել թերարժեքության բարդությունից
- Համասեռ խմբերում դյուրին է դառնում սովորելը

Բացասական կողմեր

- Ժամանակի սղությունը
- Ուսուցչի համար հավելյալ աշխատանք/ժամանակատար է
- Առաջադրանքների մակարդակի սահմանափակում
- Դժվար է համապատասխան առաջադրանքներ կազմել
- Երեխաներին ըստ մակարդակի խմբավորելը հումանիստական չէ
- Թույլ սովորողների խմբերում աշխատելն ընկալվում է որպես արժանիքների նվազեցում
- Հայտորոշման ոչ կատարյալ լինելը բերում է նրան, որ երբեմն ոչ ստանդարտ մտածողությամբ սովորողները հայտնվում են թույլերի խմբում
- Իջնում է մոտիվացիայի մակարդակը թույլերի մոտ
- Խմբերի բաժանելը խախտում է դասարանի ամբողջականությունը

Հետազոտության ընթացք

Հետազոտության ընթացքում ընտրվել են որպես թիրախային խումբ 11-րդ հումանիտար հոսքի դասարանի աշակերտները :Աշակերտները արդեն ծանոթ են ուսումնասիրվող նյութի հիմնական բովանդակությանը ,իսկ այս դասընթացի շրջանակներում պետք է խորացնեն գիտելիքները . կարողանան վերլուծել, համեմատել համադրել երևույթները, սահմանել և մեկնաբանել , ինչպես նաև կատարել տարբեր բարդության հաշվարկներ:

Հետազոտվող խնդրի առումով պատկերը ներկայացնելու համար հանձնարարվել են տարբերակված ռազմավարության տարբեր մակարդակի հմտություններ պահանջող առաջադրանքներ՝ մշակված տարբերակների միջոցով:

Համագործակցային ուսուցում կազմակերպելու նպատակով կազմվել են երեք հենակետային տարասեռ փոքր խմբեր, որտեղ ընդգրկվել են ուսումնառության արդյունավետության տարբեր արդյունքներ ունեցող չորս աշակերտներ : Տվյալ հետազոտության համատեքստում խմբերի ձևավորման այսպիսի սկզբունքը նպատակահարմար է այնքանով, որ խմբերում ուժերի հավասարաչափ բաշխման դեպքում աշակերտների փոխադարձ ուսուցման համար պայմաններն առավել նպաստավոր են, ավելի հեշտ է վերահսկել խմբերի աշխատանքը, քանի որ յուրաքանչյուր խմբում ուսումնառության արդյունավետության առավել բարձր առաջադիմության արդյունքներ ունեցող աշակերտները կարող են ուսուցչին օգնողի դերում հանդես գալ և որ պակաս կարևոր չէ, սոցիալական տարբեր խմբերի աշակերտները, տղաներն ու աղջիկները միասին կաշխատեն:Ելնելով հետազոտության խնդրից և նպատակ ունենալով ունենալ տարբերակման միջոցով ուսուցման խթանումը, մշակվել են Բլումի տաքսոնոմիայի տարբեր մակարդակի գիտելիքի ուսուցման և տարբեր հմտություններ զարգացնող դասարանային խմբային առաջադրանքներ:

ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱՏԵՔՍ

Որպես հետազոտության թեմա՝ ընտրվել է տարբերակման ռազմավարության դերը ուսուցման արդյունավետության բարձրացման գործընթացում: Հետազոտության համար ընտրված է ավագ դպրոցի 11-րդ դասարանի հումանիտար հոսքը: Այս հոսքում խորացված անցնում են հումանիտար առարկաներ, իսկ ֆիզիկան ուսումնասիրում են շաբաթական երկու դասաժամ: Համապատասխան չափորոշային պահանջների նրանք առարկան պետք է ուսումնասիրեն ոչ խորությամբ: Քանի որ ֆիզիկան այդ հոսքում ոչ խորացված առարկա է, շատերի մոտ այն կարծիքն է, որ այն կարևոր չէ, և կարելի է մատների արանքով նայել, դասերին ուշադիր չլինել, տնային աշխատանք չկատարել կամ թերի կատարել: Ներգրավածությունը նրանց մոտ խնդիր է, և այն լուծելու համար նպատակահարմար է տարբերակված ուսուցման կիրառությունը դասապրոցեսին, քանի որ տարբերակված ուսուցումը ապահովում է բոլոր աշակերտների ներգրավվածությունը դասապրոցեսին, բարձրացնում է մոտիվացիայի մակարդակը: Միննույն ժամանակ նաև ուսուցչին է տալիս հնարավորություն օգտագործելու յուրաքանչյուր աշակերտի կարողություններն ու հնարավորությունները: Դասի ընթացքում, նյութի ներկայացման ընթացքում, քննարկվելու և արծարծվելու են այնպիսի հարցեր, որոնք ուղղակի և անուղղակի կերպով տանում են նրան, որպեսզի աշակերտը իր արդյունքները բարելավվի, ավելի ուշադիր կլինի դասին, նշումներ կանի տետրում, կկատարի տնային հանձնարարությունը: Եվ որպեսզի արագ պատրաստվեն, սովորողները պետք է օգնեն իրար, իսկ սխալ պատասխանի դեպքում դասընկերոջ կողմից հետադարձ կապ ստանալը համարվում է ներգրավվածության աճ: Որպես ներգրավվածության աճի անմիջական վկայություն կժառայեն՝ նրանց բարձրացրած ձեռքերը, տրված հարցերի քանակը և որակը, աշակերտների նոթագրումները, ըստ ցանկության կատարած տնային հանձնարարությունները: Որպես ձևավորող գնահատման արդյունքներ՝ կվերցնեն այդ դասերի ընթացքում յուրաքանչյուր սովորողի վերլուծությունները հավաքելով և վերլուծելով՝ կուսումնասիրեն՝ արդյոք աճ կա, թե ոչ

ՏՎՅԱԼՆԵՐԻ ՄՇԱԿՈՒՄ և ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ

Հետազոտության նպատակն է կիրառելով տարբերակված ուսուցումը ներկայացնել դասավանդման տարբերակման պլանավորումը՝ ըստ սովորողների կարիքների եւ ուսումնական գործընթացի առանցքային բաղադրիչների, ծանոթացնել տարբերակված ուսումնառության մեթոդներին եւ բոլոր սովորողներին ներգրավելու ռազմավարություններին: Հայտնի է, որ նոր բան սովորելիս մարդը թույլ է տալիս սխալներ, ուսուցչի խնդիրը կայանում է նրանում, որ սովորողը ուսումնական պրոցեսում կատարված սխալները ուսումնասիրի, վերլուծի և հետագայում մասնագիտական գործունեության ժամանակ թույլ չտա դասասենյակում՝ աչքից հեռու տեղերում: Դասը սկսելուց առաջ առաջարկել սովորողներին գտնել դրանք և համադրելով ստանալ գլխավոր միտքը, կարծիքները լսել և առաջարկել ուսումնասիրել բուն դասանյութն ու ընդհանրություններ կամ տարբերություններ գտնել գուշակածի ու դասանյութի միջև: Միանգամայն ակնհայտ է, որ ցանկացած դասի ընթացքում աշակերտների ուսումնառության վրա ազդում է նախորդ դասերին սովորածը: Ազդում է նաև այն, թե նրանց ինչպես են դասավանդել և թե ինչպես են նրանք արձագանքել դրան: Ակներև է, որ տարբերակումը՝ որպես դասապլանավորման մաս, ներառում է դասարանում անհատների և խմբերի որոշակի կարիքները հոգալու համար ուսուցիչների կողմից ձեռնարկված մանրակրկիտ քայլեր: Հետևաբար, դասապլանավորման փուլում միշտ պետք է հաշվի առնել անհատականացված կրթական ծրագրեր ունեցող աշակերտների պահանջերը: Տարբերակված ուսուցման ներդրման ժամանակ բացահայտել են, որ շատ աշակերտներ, որոնք այս կամ այն առարկայից ունեցել են խոր ընդունակություններ, չեն ցանկացել ընտրել առավելագույն մակարդակը: Այդպիսի պատկեր է նկատվել նաև մնացած առարկաների նկատմամբ: Նշանակում է, որ երբեմն աշակերտը մի առարկայից ընտրում է նվազագույն մակարդակը, նպատակ չի հետապնդում, որպեսզի մյուս առարկայից ընտրի առավելագույնը: Այդպիսի աշակերտի հետաքրքրությունները այլ են. սիրում է զբաղվել սպորտով, արվեստով, շփվել

ընկերների հետ, այս մեթոդը թույլ չի տալիս աշակերտին զգալ թույլ ուժեղ աշակերտների մեջ:

Բոլորը հավասար են այստեղ, բոլորը զբաղված են, բոլորն են պատկերացնում դասապրոցեստում իրականացվող դասի բովանդակությունը: : Օրինակ՝ որևէ թեմա հետազոտելու համար բոլոր աշակերտներն օգտագործում են համացանցը, սակայն բարձր առաջադիմություն ունեցող աշակերտները մշակում են զեկույց, որտեղ պահանջվում է համադրել և գնահատել սեփական բացահայտումները, իսկ ոչ այնքան բարձր առաջադիմություն և հատուկ կրթական կարիքներ ունեցող աշակերտները հետևում են սահմանված ուղենիշներին և գտնում կոնկրետ հարցերի պատասխանները:

Հատուկ կրթական կարիքներ ունեցող աշակերտները հաճախ ավելի հեշտ են կատարում առաջադրանքները, երբ մեկ մեծ քայլ անելու փոխարեն նրանք առաջադրանքը վերածում են փոքր քայլերի հաջորդականության: Տարբերակման միջոցով է ուսուցիչը հնարավորություն տալիս յուրաքանչյուր աշակերտին իրացնել իր ամբողջ ներուժը: Այն ենթադրում է, որ ուսուցիչը պատկերացնում է անհատների ուսումնառության ոճի նախապատվությունները, նրանց կարիքներն ու դժվարությունները. բացահայտվում են ուսումնառության այն խոչընդոտները, որոնց բախվում են որոշ երեխաներ, և միջոցներ են ձեռնարկվում դրանք վերացնելու կամ գոնե նվազեցնելու ուղղությամբ: Բոլոր աշակերտները յուրօրինակ են, և հեշտությամբ կարելի է բացահայտել ցանկացած երկու աշակերտների միջև տարբերությունները: Այդուհանդերձ, աշակերտների միջև գոյություն ունեցող ոչ բոլոր տարբերություններն են առնչվում նրանց աշակերտական կյանքին, անհրաժեշտ է բնորոշել այն տարբերությունները, որոնք կարող են ազդել աշակերտների՝ ուսումնառությանն ուղղված պլանավորման վրա: Այսպիսով տարբերակված ուսուցումը պետք է պլանավորել ըստ սովորողների կրթական կարիքների, ապահովելով յուրաքանչյուր սովորողի ներգրավվածությունը:

Եզրակացություն

Այս գլխում ներկայացվել է հակիրճ ներածական տեղեկատվություն այն բանի շուրջ, թե ինչպես են անհատների միջև տարբերություններն ազդում նրանց ուսումնառության վրա, ինչպես նաև որոշ մոտեցումներ, որոնք ի պատասխան այս տարբերությունների՝ որդեգրվում են անհատ ուսուցիչների կամ դպրոցների կողմից: Անհատական տարբերություններին արձագանքելն, ըստ երևույթին, ուսուցչական դերի: Յուրաքանչյուր դասին ունեցած փոքրիկ հաջողությունները կհանգեցնեն նրան, որ սովորողը կսկսի

հավատալ առարկան յուրացնելու իր ուժերին: Երբ հավատում ես, որ կարող ես, երբեմն անհնարինը դառնում է հնարավոր,, (Ջեֆ Փեթթի գլուխ 5, „Մոտիվացիա,, էջ 6):

Հետազոտության արդյունքում **հասկացա**, որ ապրելով և աշխատելով 21-րդ դարում, որը բարձր տեխնոլոգիաների դար է, պետք է ժամանակին համահունչ քայլել: Լավ ուսուցիչը միշտ պետք է նոր մոտեցումներ ցուցաբերի դասավանդմանը **կիրառի** այնպիսի մեթոդներ և ակտիվ գործիքներ, որոնք կմեծացնեն ներգրավվածությունը, կմոտիվացնեն սովորողներին, դասը կդարձնեն առավել հետաքրքիր և արդյունավետ: Տարբերակումը ստիպում է ուսուցչին ուսումնական ծրագրի կատարողականի մասին մտածելուց իր մտածողությունը տեղափոխել սովորողների անհատական կրթական կարիքները բավարարելուն: Աշակերտները լավ են սովորում, երբ ուսուցիչները կարողանում են համադրել նրանց պատրաստվածության մակարդակների, հետաքրքրությունների տարբերությունները: Տարբերակման ռազմավարության կիրառման հիմնական նպատակն է՝ օգտագործել յուրաքանչյուր աշակերտի սովորելու ունակությունները(Tomlinson) :Ուսուցիչն իր աշխատանքը պետք է այնպես կազմակերպի, որ աշակերտի համար հետաքրքիր լինի ինչպես բուն դասը, այնպես էլ դասից հետո տրված տնային աշխատանքները, որոնք պետք է լինեն հետաքրքիր, գրավող, ժամանակակից ամենաբարդ ոլորտներից է և լուրջ վերաբերմունքի պարագայում մարտահրավերների տեղիք է տալու ողջ կարիերայի ընթացքում:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. Алехин А.Ю. Общие методы обучения в школе. — К.: Радянська школа, 1983.
2. Давыдов В. В. Теория развивающего обучения. — М.: ИНТОР, 1996.
3. Краевский В. В., Хуторской А. В. Основы обучения: Дидактика и методика. Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений. — М.: Издательский центр «Академия», 2007.
4. Ляудис В. Я. Методика преподавания психологии: Учебное пособие. 2000.
5. Михайличенко О.В. Методика преподавания общественных дисциплин в высшей школе: учебное пособие. – 2009.
6. Պետրոսյան Հ.Հ. Ուսուցման ժամանակակից տեխնոլոգիաներ Երևանի Ան-Ջոնի 2008թ.

